

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Beránková

Název práce: Mobilizační strategie nesystémové krajní pravice v Rusku

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Daniela Kolenovská

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce zjišťuje, jaké mobilizační strategie využívali ruští pravicoví radikálové mezi lety 2006 a 2013, a snaží se zjistit, které metody byly ve vztahu k prosazení jejich politických požadavků nejefektivnější.

Opírá se přitom o závěry amerického politologa Sidney Tarrowa, které v roce 1994 učinil o sociálních hnutích a jejich životních cyklech. V podstatě ověřuje platnost jeho tehdejších tezí, pokud jde o následky mobilizačních kampaní vyzyvatelů aktuálního ruského politického režimu. Z jejich spektra volí nesystémovou extrémní pravici, kterou pak v její taktice sleduje, pokud jde o program z Česka dostupných platform a jejich vztah k systémové radikální pravici a státu.

Dochází k závěru, že nejefektivnějším nástrojem, který tato část ruské společnosti ve sledovaném období využila, aby se prosadila, bylo využívání marginálních problémů k vyvolání mezeitnického konfliktu regionálního rozsahu spojené s tlakem na systémové změny. Práce konstatuje, že ty se ve sledovaném období promítly do federální politiky spíše deklarativně a prakticky nebyly následovány konkrétními kroky, protože centrální ruské orgány vnímají vyhocený nacionalismus jako pravděpodobný zdroj separatismu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Práce se programově drží Tarrowovy typologie a v tomto rámci se ruskou pravicovou radikální scénou pohybuje logicky a přehledně. Autorka rovněž shromáždila úctyhodné množství informací o aktivitách ruských pravicových extremistů a komentáře ruských politiků k nim. Dokázala je systematizovat a vysvětlit jejich místo ve svém konceptu. Pohybovala se přitom pragmaticky mezi legálně dostupnými primárními zdroji a kvalitní sekundární literaturou.

Práce nevysvětluje pozadí autorčiny metodologické volby. Nezhledňuje Tarrowovy novější práce (v nichž upozornil na transnacionální charakter sociálních hnutí) ani ruské teoretiky radikálních nesystémových a antisystémových hnutí. Působí proto jako svého druhu vnější hodnotový komentář (autorka klasifikuje Rusko bez podrobností jako „nedemokratické“) k ruské politické scéně. V Rusku je přitom známá revoluční (kontrakulturní) tradice odborně silně reflektována a mimo toho ruští badatelé přirozeně teoreticky reagují i na vzestup pravicového radikalismu v Evropě, resp. ve světě (např. N. Pogorelskaja, I. Tarasov). Konečně i v práci zmiňovaný lídr LDPR V. Žirinovskij není jen politik, ale i právník a doktor filozofie, který vede státem štedře sponzorovanou vysokou školu (Institut světových civilizací) a na dané teoretizuje.

To že byla koncentrace diplomové práce na výzkumné téma provedena takto bez širšího teoretického rozhledu, způsobilo, že množství shromážděných dat mohlo být v práci využito pouze k potvrzení nebo vyvrácení využité části Tarrowovy teorie. Ani k tomuto minimálnímu cíli se však autorka nevyjádřila a její práce tak zůstala prakticky bez plnohodnotného závěru.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Po formální a jazykové stránce práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci a až na příležitostné překlepy (např. trestní čin) nebo chybný přepis ruských jmen přes angličtinu (např. Ivakhnyuk) je bezvadná.

Stran původnosti práce nemám v návaznosti na výsledek antiplagiátorského systému FSV UK žádné pochyby.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Tělo práce je poctivě odpracováno, otevírá zajímavé perspektivy v tématu vztahů ruského centra a regionů a rovněž, pokud jde o vztahy mezi mocenským ústředím a jeho oponenty na politické periférii. Oceňuji odvahu autorky pustit se do náročného tématu. Zdá se však, že ji vyšší heuristická nároky připravily o čas nutný k získání nadhledu a vyslovení se k širšímu kontextu práce.

Závěrečné vyhodnocení shromážděných argumentů spočívá bohužel pouze v jejich stručné faktografické analýze a vysoce relevantní teoretickou rovinu tématu vůbec nezohledňuje.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Potvrdila Vaše zjištění platnost Tarrowovy teorie, pokud se obecně jedná o o životní cyklus sociálních hnutí?
- Tvrdíte, že ruský nesystémový pravicový extremismus se orientuje výhradně na vnitřní poměry v Rusku. Jak by závěry Vaší práce teoreticky rozšířila ruská akademická reflexe revolučních hnutí a jak ruská reflexe evropského antisystémového pravicového extremismu?
- Jaká obecně panuje korelace mezi pravicovým extremismem a politickým systémem států? Platí například, že antisystémová radikální pravice se v Rusku prezentuje popsányými metodami vlivem jeho – jak ho nazýváte - „nedemokratického“ režimu?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením C.

Datum:

27.1.2021

Podpis:

Daniela Kolenovská

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.